

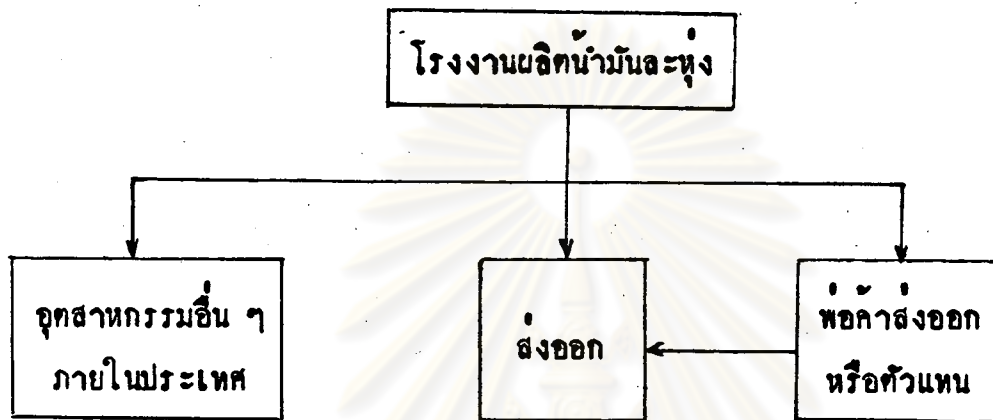
การตลาดน้ำมันระหุงของไทย

อาจจะกล่าวได้ว่า ตลาดน้ำมันระหุงของไทยเพิ่งเริ่มมีความเคลื่อนไหวหลังจากที่ได้มีการผลิตน้ำมันระหุงขึ้นในโรงงานขนาดใหญ่เมื่อปลายปี พ.ศ. 2522 ซึ่งผลิตเพื่อการส่งออกและทดแทนการนำเข้า สำหรับก่อนปี พ.ศ. 2522 นั้นตลาดน้ำมันระหุงของไทยมีความเคลื่อนไหวน้อยมาก เพราะว่าไทยผลิตและส่งออกน้ำมันระหุงเป็นครั้งคราวตามปริมาณการสั่งซื้อจากต่างประเทศ ซึ่งมีเพียงประเทศฮ่องกงและสิงคโปร์เท่านั้น โดยมีมูลค่าการส่งออกประมาณปีละ 2 แสนบาท ในขณะที่ปริมาณบริโภคของน้ำมันระหุงที่ผลิตได้ก็ไม่อาจสนองความต้องการภายในประเทศได้ จึงต้องสั่งซื้อน้ำมันระหุงชนิดบริสุทธิ์หรือเกรดสูงขึ้นจากต่างประเทศ คิดเป็นมูลค่าประมาณปีละ 1.5 ล้านบาท และปรากฏว่ามูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้้ำมันระหุงเป็นวัตถุดิบหรือเป็นส่วนประกอบในการผลิต ดังนั้นการที่มีการผลิตน้ำมันระหุงในโรงงานขนาดใหญ่ภายในประเทศจึงเป็นนิมิตอันดีต่อวงการค้าน้ำมันระหุงอย่างแน่นอน

โครงสร้างตลาดน้ำมันระหุงในประเทศไทย

ดังที่กล่าวแล้วว่า ก่อนหน้าการจัดตั้งโรงงานบริษัทสยามน้ำมันระหุง จำกัด ความเคลื่อนไหวของตลาดน้ำมันระหุงของไทยมีน้อยมาก และเมื่อมีการผลิตน้ำมันระหุงขึ้นในโรงงานแล้ว ตลาดน้ำมันระหุงก็เพิ่งเริ่มมีความเคลื่อนไหว ดังนั้นโครงสร้างตลาดน้ำมันระหุงภายในประเทศจึงเป็นโครงสร้างแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนซ้อนเมื่อเทียบกับโครงสร้างตลาดของสินค้าชนิดอื่น ๆ เช่น น้ำมันพืช น้ำตาล มันสำปะหลัง เป็นต้น เพราะว่ามีน้ำมันระหุงที่ผลิตได้ประมาณร้อยละ 99 จะส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และอีกประมาณร้อยละ 1 เพื่อสนองความต้องการภายในประเทศ

แผนภูมิที่ 7
ขั้นตอนการจำหน่ายน้ำมันระหุงของไทย

จากแผนภูมิที่ 7 เป็นขั้นตอนการจำหน่ายน้ำมันระหุงจากโรงงานผลิตไปสู่แหล่งต่าง ๆ คือ

1. อุตสาหกรรมภายในประเทศที่ใช้น้ำมันระหุงเป็นวัตถุดิบหรือเป็นส่วนประกอบในการผลิต เช่น อุตสาหกรรมสี น้ำมันหล่อลื่น เครื่องสำอาง สบู่ และอื่น ๆ ในปัจจุบันนี้ปริมาณน้ำมันระหุงที่ใช้ภายในประเทศมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนน้ำมันระหุงที่ผลิตได้ คือมีเพียงประมาณร้อยละ 1 เท่านั้น
2. พอก้าส่งออก โรงงานผลิตน้ำมันระหุงจะจำหน่ายน้ำมันระหุงให้กับพอก้าส่งออกหรือคว้าน ในกรณีที่ไม่ได้มีการทำสัญญาซื้อขายไว้ล่วงหน้าโดยตรง เพื่อให้พอก้าส่งออกทำการส่งออกอีกทอดหนึ่ง
3. ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โรงงานผลิตน้ำมันระหุงจะจำหน่ายน้ำมันระหุงไปยังตลาดต่างประเทศเมื่อได้มีการทำสัญญาซื้อขายไว้ล่วงหน้าโดยตรง ซึ่งปริมาณการส่งออกในปัจจุบันมีประมาณร้อยละ 99 ของน้ำมันระหุงที่ผลิตได้

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการจำหน่ายน้ำมันระหุงของไทยเป็นโครงสร้างจากผู้ผลิตถึงผู้โชหรือผู้บริโภคนั้น ส่วนการส่งออกก็เป็นไปตามระเบียบวิธีการค้าทั่วไป ผู้ผลิตจึงได้

ราคาหรือกำไร เติบโตเพิ่มขึ้นตามต้องการ

ภาวะตลาดน้ำมันอะหุงภายในประเทศ

ในการศึกษาภาวะตลาดน้ำมันอะหุงภายในประเทศ จะแยกพิจารณาเป็น 2 ช่วง
ระยะเวลา คือ

ก. ภาวะตลาดน้ำมันอะหุงก่อนมีการผลิตน้ำมันอะหุงในโรงงานบริษัทสยาม
น้ำมันอะหุง จำกัด

ข. ภาวะตลาดน้ำมันอะหุงหลังมีการผลิตน้ำมันอะหุงในโรงงานบริษัทสยาม
น้ำมันอะหุง จำกัด

ก. ภาวะตลาดน้ำมันอะหุงก่อนมีการผลิตน้ำมันอะหุงในโรงงานบริษัทสยามน้ำมัน
อะหุง จำกัด

ก่อนที่จะมีการผลิตน้ำมันอะหุงในโรงงานขนาดใหญ่เมื่อปลายปี พ.ศ. 2522
นั้น ไทยผลิตน้ำมันอะหุงได้เพียงน้ำมันอะหุงเกรดต่ำ คือ Commercial Grade เนื่องจาก
ขาดเทคนิคและเครื่องจักรที่ทันสมัย จึงไม่อาจสนองความต้องการภายในประเทศที่
ต้องการน้ำมันอะหุงชนิดบริสุทธิ์ได้ น้ำมันอะหุงที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะผลิตตามปริมาณ
ผลิตเมล็ดอะหุงและปริมาณการสั่งซื้อจากต่างประเทศ ประเทศที่สั่งซื้อน้ำมันอะหุงจากไทยเป็น
ประจำสม่ำเสมอคือ ประเทศฮ่องกง แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยในแต่ละปี
แตกต่างกันมาก กล่าวคือ ตามตารางที่ 17 ในปี พ.ศ. 2518 ไทยส่งออกน้ำมันอะหุงไปยัง
ประเทศฮ่องกงประมาณ 15.38 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 210,800 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2519
ปริมาณการส่งออกลดลงเหลือ 3.08 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 40,800 บาท ซึ่ง
ปริมาณและมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. 2519 ออกจากปี พ.ศ. 2518 ประมาณร้อยละ
80 และหลังจากปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นไป จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2521 ปริมาณและมูลค่า
การส่งออกของไทยเคลื่อนไหวเล็กน้อย และไม่แตกต่างจากปริมาณและมูลค่าการส่งออก
จากปี พ.ศ. 2519 เท่าใดนัก

ตารางที่ 17

ปริมาณและมูลค่าส่งออกน้ำมันระหุงของไทย

ปริมาณ : เมตริกตัน
มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2518		2519		2520		2521		2522		2523	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฮ่องกง	15.38	210.8	3.08	40.8	1.03	21.7	3.08	61.0	-	-	0.84	29.3
สิงคโปร์	-	-	-	-	9.32	188.1	-	-	-	-	27.38	964.9
ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	279.59	6,823.8	4,100.65	87,444.2
ออสเตรเลีย	-	-	-	-	-	-	-	-	13.96	441.9	335.63	8,165.5
มาเลเซีย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	115.66	2,596.5
ไต้หวัน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	158.15	3,866.1
เนเธอร์แลนด์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,072.93	105,266.9
อังกฤษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.32	301.4
รวม	15.38	210.8	3.08	40.8	10.35	209.8	3.08	61.0	293.55	7,265.7	9,825.56	208,634.8

ที่มา กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

1,073 ซิตร = 1 เมตริกตัน

ในขณะที่ไทยผลิตน้ำมันละหุ่งส่งออกไปยังต่างประเทศนั้น ไทยก็ตั้งซื้อน้ำมันละหุ่งบริสุทธิ์จากต่างประเทศเข้ามาใช้ ซึ่งปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมภายในประเทศ กล่าวคือ (ดูตารางที่ 18) ในปี พ.ศ. 2518 ประเทศไทยนำน้ำมันละหุ่งเข้ามามีปริมาณ 19.73 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 190,200 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2519 มีปริมาณนำเข้าประมาณ 64.24 เมตริกตัน มูลค่าประมาณ 1,576,000 บาท ซึ่งปริมาณและมูลค่าการนำเข้าในปี พ.ศ. 2519 สูงกว่าในปี พ.ศ. 2518 ประมาณร้อยละ 69 และ 88 ตามลำดับ และต่อจากปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นไปจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2521 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเคลื่อนไหวสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งในปี พ.ศ. 2521 มีปริมาณนำเข้าประมาณ 77.24 เมตริกตัน มูลค่าประมาณ 2,388,200 บาท ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าในปี พ.ศ. 2521 สูงกว่าในปี พ.ศ. 2519 ประมาณร้อยละ 20 และ 51 ตามลำดับ ประเทศไทยส่งซื้อน้ำมันละหุ่งเข้ามามากที่สุดได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น โดยปริมาณที่นำเข้ามีประมาณร้อยละ 85 ของปริมาณน้ำมันละหุ่งที่ไทยนำเข้าทั้งหมด รองลงมาได้แก่ประเทศอินเดีย ซึ่งนำเข้ามีปริมาณร้อยละ 7 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าในระยะนี้ไทยส่งเมล็ดละหุ่งไปจำหน่ายให้กับประเทศญี่ปุ่นมากเป็นอันดับหนึ่ง และไทยได้ตั้งซื้อน้ำมันละหุ่งจากประเทศญี่ปุ่นมากเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกัน

จะเห็นได้ว่า ภาวะตลาดน้ำมันละหุ่งของไทยก่อนปี พ.ศ. 2522 ปริมาณนำเข้าของไทยมีปริมาณมากกว่าปริมาณการส่งออก เช่นในปี พ.ศ. 2521 ปริมาณการนำเข้ามีประมาณ 77.24 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 2,388,200 บาท ในขณะที่ปริมาณการส่งออกมีประมาณ 3.08 เมตริกตัน มูลค่าประมาณ 61,000 บาท ซึ่งปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสูงกว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกหลายร้อยเท่า

ข. ภาวะตลาดน้ำมันละหุ่งหลังมีการผลิตน้ำมันละหุ่งในโรงงานบริษัทสยามน้ำมันละหุ่ง จำกัด

ในระยะเริ่มแรกที่มีการผลิตน้ำมันละหุ่งในโรงงานขนาดใหญ่และสามารถผลิตน้ำมันละหุ่งชนิดบริสุทธิ์ได้ตรงตามความต้องการภายในประเทศ แต่ภาวะตลาดน้ำมัน

ตารางที่ 18

ปริมาณและมูลค่านำเข้าน้ำมันระหุงของไทย

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ	2518		2519		2520		2521		2522		2523	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	16.51	92.40	61.48	1,502.10	54.33	1,463.50	65.66	2,007.00	100.31	3,449.90	62.13	2,158.7
อินเดีย	1.96	60.70	2.35	61.70	3.82	113.80	8.46	251.00	-	-	3.80	124.4
เยอรมันตะวันตก	-	-	0.02	1.60	-	-	-	-	2.45	83.8	2.35	106.2
สหรัฐอเมริกา	0.88	21.10	0.02	0.90	1.94	59.30	3.10	129.10	-	-	-	-
บราซิล	-	-	-	-	1.95	72.20	-	-	1.96	62.90	1.96	68.9
อื่น ๆ	0.38	16.00	0.37	9.70	1.23	39.80	0.02	1.10	10.08	256.60	1.12	30.6
รวม	19.73	190.20	64.24	1,576.0	63.27	1,748.60	77.24	2,388.20	114.80	3,853.20	71.36	2,490.8

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

1,073 ลิตร = 1 เมตริกตัน

ละหู่ของไทยยังคงเป็นไปในลักษณะเดิม คือผลิตน้ำมันละหู่เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเป็นประการสำคัญ และยังมี การส่งซื้อน้ำมันละหู่เข้าจากต่างประเทศอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูงขึ้นจนเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ และการส่งออกก็ขยายตลาดไปยังประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ (ดูตารางที่ 17) ปริมาณการส่งออกในปี พ.ศ. 2522 มีประมาณ 293.55 เมตริกตัน เป็นมูลค่าการส่งออกประมาณ 7,265,700 บาท และในปี พ.ศ. 2521 มีปริมาณการส่งออกประมาณ 3.08 เมตริกตัน มูลค่าการส่งออกประมาณ 61,000 บาท ปริมาณและมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. 2522 สูงกว่าในปี พ.ศ. 2521 มากมายหลายเท่า และในปี พ.ศ. 2523 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยิ่งสูงขึ้นมาก เพราะโรงงานผลิตได้ในกำลังการผลิตที่สูงขึ้น ตลอดจนผลิตได้เกือบตลอดปี ประเทศที่ไทยส่งน้ำมันละหู่ออกไปจำหน่ายมากที่สุดได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศทางแถบยุโรปตะวันตก เช่น ประเทศเยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น โดยส่งน้ำมันละหู่ไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2523 ประมาณร้อยละ 42 ของปริมาณน้ำมันละหู่ส่งออกของไทย และส่งไปจำหน่ายยังประเทศทางแถบยุโรปตะวันตกประมาณร้อยละ 52 ของปริมาณน้ำมันละหู่ส่งออกของไทย ประเทศที่ไทยส่งน้ำมันละหู่ออกไปจำหน่ายน้อยที่สุดได้แก่ ประเทศฮ่องกง ซึ่งแต่เดิมไทยเคยส่งออกไปยังประเทศฮ่องกงเป็นส่วนใหญ่

ส่วนการนำเข้าน้ำมันละหู่ก็มีอยู่เช่นเดิม แต่ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าได้ลดลง คือ (ดูตารางที่ 18) ในปี พ.ศ. 2523 ปริมาณการนำเข้ามีประมาณ 71.36 เมตริกตัน มูลค่าประมาณ 2,490,800 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2522 ปริมาณการนำเข้ามีประมาณ 114.80 เมตริกตัน มูลค่าประมาณ 3,853,200 บาท ซึ่งปริมาณการนำเข้าในปี พ.ศ. 2523 ลดลงจากปี พ.ศ. 2522 ประมาณร้อยละ 38 และ 35 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบปริมาณและมูลค่าการนำเข้าในปี พ.ศ. 2523 กับปริมาณและมูลค่าการนำเข้าในปี พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นปีก่อนการผลิตน้ำมันละหู่ในโรงงานขนาดใหญ่ ปริมาณการนำเข้าในปี พ.ศ. 2523 ลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ ลดลงประมาณร้อยละ 8 ในขณะที่เกี่ยวกับมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าได้มีการส่งน้ำมันละหู่เข้าในช่วงที่โรงงานหยุดผลิตชั่วคราวระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม

พ.ศ. 2523 เพื่อทำการปรับปรุงเทคนิคบางประการ และเป็นการสั่งซื้อจากพ่อค้าที่เคย
 คัดค้านกันเป็นเวลานานแล้ว อย่างไรก็ตาม การนำน้ำมันละหุ่งเข้ามีแนวโน้มลดลง
 ซึ่งต่อไปในอนาคตจะมีแนวโน้มลดลงมากจนไม่คงมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศอีก ประเทศ
 ที่ไทยสั่งซื้อน้ำมันละหุ่งเข้ามากเป็นอันดับหนึ่งคือ ประเทศญี่ปุ่น โดยนำเข้าประมาณร้อยละ
 87 ของการนำเข้าน้ำมันละหุ่งของไทย

หลังจากที่ไทยมีการผลิตน้ำมันละหุ่งในโรงงานขนาดใหญ่เมื่อปลายปี พ.ศ. 2522
 ภาวะตลาดของไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากผู้ที่มีปริมาณนำเข้าน้ำมันละหุ่งมากกว่าการ
 ส่งออก กลายเป็นผู้ที่มีปริมาณการส่งออกมากกว่าปริมาณการนำเข้า

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการผลิตน้ำมันละหุ่งยังไม่อาจทดแทนการนำเข้าในระยะ
 เริ่มแรกของการผลิตน้ำมันละหุ่งในโรงงานขนาดใหญ่ก็ตาม แต่ในระยะต่อไปถ้าหากรัฐบาล
 ได้เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันละหุ่งด้วยการสนับสนุนให้มีการใช้น้ำมัน
 ละหุ่งที่ผลิตได้ภายในประเทศ และสนับสนุนอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ใช้น้ำมันละหุ่งเป็นวัตถุดิบ
 หรือเป็นส่วนประกอบในการผลิต ตลอดจนสนับสนุนกิจการผลิตน้ำมันละหุ่งแล้ว นอกเหนือ
 จากการส่งออก การผลิตน้ำมันละหุ่งของไทยย่อมสามารถทดแทนการนำเข้าได้อย่างเต็มที่
 ซึ่งจะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศได้อีกทางหนึ่ง

ตลาดต่างประเทศของไทยและปัญหา

แม้ว่าไทยจะมีการผลิตน้ำมันละหุ่งในโรงงานที่มีเทคนิคและเครื่องจักรทันสมัย
 ซึ่งผลิตได้น้ำมันละหุ่งที่มีคุณภาพและในปริมาณที่มากขึ้น ตลอดจนผลิตเพื่อการส่งออกเกือบทั้ง
 หมกแล้วก็ตาม แต่ความสำคัญของตลาดน้ำมันละหุ่งไทยในตลาดต่างประเทศยังมีน้อย
 เนื่องจาก

1. ไทยเพิ่งเริ่มเข้าสู่วงการอุตสาหกรรมน้ำมันละหุ่งเมื่อปลายปี พ.ศ. 2522
 น้ำมันละหุ่งของไทยจึงยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในตลาดต่างประเทศ ประกอบกับไทยยัง
 ขาดแคลนข้อมูลและการวิจัยเกี่ยวกับการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 การสรรหาข้อมูลทางด้านการตลาดต่างประเทศที่ถูกต้อง รวดเร็ว ยังไม่มีหน่วยงานใดที่

คอบศึกษาและติดตามการเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิดและจริงจัง

2. ไทยยังผลิตน้ำมันละหุ่งในปริมาณที่น้อยมากเมื่อเทียบกับผู้ผลิตรายอื่น ๆ ของโลก เช่น ประเทศบราซิล และอินเดีย เป็นต้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2522 ประเทศบราซิลซึ่งเป็นประเทศที่ส่งออกน้ำมันละหุ่งมากที่สุดในโลก ส่งออกน้ำมันละหุ่งประมาณร้อยละ 69 ของปริมาณน้ำมันละหุ่งที่ส่งออกทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ประเทศอินเดีย ส่งออกประมาณร้อยละ 25 ของปริมาณน้ำมันละหุ่งที่ส่งออกทั้งหมดของโลก (ดูตารางที่ 19) ซึ่งเมื่อเทียบกับการส่งออกของประเทศไทยแล้ว ประเทศไทยส่งออกน้ำมันละหุ่งเพียง 0.14 ของปริมาณน้ำมันละหุ่งที่ส่งออกทั้งหมดของโลก

3. ตลาดต่างประเทศของไทยส่วนใหญ่เป็นประเทศทางแถบทวีปเอเชีย เช่น ประเทศญี่ปุ่นที่เป็นลูกค้ารายสำคัญของไทย ประเทศสิงคโปร์ ไต้หวัน เกาหลี เป็นต้น และประเทศในทวีปยุโรป เช่น ประเทศเยอรมันตะวันตก เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น ตลาดต่างประเทศของไทยเหล่านี้โดยทั่วไปแล้วปริมาณการนำเข้าก็มีไม่มากเมื่อเทียบกับปริมาณนำเข้าน้ำมันละหุ่งของโลก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2522 ประเทศญี่ปุ่นที่ไทยส่งน้ำมันละหุ่งไปจำหน่ายเป็นจำนวนมากนั้น นำเข้าน้ำมันละหุ่งมีปริมาณร้อยละ 3.7 ของปริมาณนำเข้าน้ำมันละหุ่งทั้งหมดของโลก ในขณะที่ผู้นำเข้าน้ำมันละหุ่งมากเป็นอันดับหนึ่ง คือประเทศสหรัฐอเมริกา นำเข้าน้ำมันละหุ่งประมาณร้อยละ 22.5 ของปริมาณนำเข้าน้ำมันละหุ่งทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ประเทศฝรั่งเศส นำเข้าน้ำมันละหุ่งประมาณร้อยละ 22 ของปริมาณนำเข้าน้ำมันละหุ่งทั้งหมดของโลก (ดูตารางที่ 20)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19

ปริมาณน้ำมันละหุ่งที่ส่งออกของโลก

หน่วย : หนึ่งพันเมตริกตัน

ประเทศ	ปี	2517	2518	2519	2520	2521	2522
บราซิล		157	95	141	101	143	140
อินเดีย		27	22	34	34	40	30
อื่น ๆ		6	2	1	3	6	13
รวม		190	119	176	139	189	203

ที่มา : Counselor and Attache Reports, Official Statistics,
Foreign Agricultural Service (FAS) Washington Estimates,
พฤศจิกายน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20
ปริมาณน้ำมันละหุ่งที่นำเข้าของโลก

หน่วย : หนึ่งพันเมตริกตัน

ประเทศ	ปี	2518	2519	2520	2521	2522
สหรัฐอเมริกา		31	54	50	52	49
ฝรั่งเศส		21	41	30	40	48
สหภาพโซเวียต		20	25	28	26	49
สหราชอาณาจักร		15	19	15	16	18
เยอรมันตะวันตก		4	10	8	15	19
ญี่ปุ่น		2	2	0	5	8
โปแลนด์		5	6	5	6	5
เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก		2	2	1	1	2
เนเธอร์แลนด์		2	4	3	3	1
อื่น ๆ		20	23	20	23	19
รวม		122	186	160	187	218

ที่มา : Counselor and Attache Reports, Official Statistics,
Foreign Agricultural Service (FAS) Washington Estimates,
พฤศจิกายน 2523.

อย่างไรก็ดี คาดว่าความสำคัญของตลาดต่างประเทศของไทยจะมีมากขึ้น เมื่อโรงงานผลิตน้ำมันละหุ่งสามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้อย่างเต็มที่ และขยายตลาดไปยังประเทศต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ประสานงานอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพ สำหรับประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดที่สำคัญของไทย คาดว่าในปีต่อ ๆ ไป จะส่งน้ำมันละหุ่งเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากญี่ปุ่นไม่สามารถจะซื้อเมล็ดละหุ่งจากไทยได้อีกต่อไป เพราะไทยได้มีการควบคุมการส่งออกเมล็ดละหุ่ง ประกอบกับญี่ปุ่นไม่สามารถผลิตเมล็ดละหุ่งได้เอง และความต้องการน้ำมันละหุ่ง ภายในประเทศมีมากแต่ทราบได้ก็ตามที่ญี่ปุ่นสามารถหาแหล่งเมล็ดละหุ่งมาเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานได้ ไทยจำเป็นต้องขยายตลาดน้ำมันละหุ่งไปยังแห่งอื่น ๆ ซึ่งการขยายตลาดไปยังตลาดต่างประเทศอื่น ๆ นั้น ต้องคำนึงถึงระยะห่างในการขนส่งด้วย เพราะระยะห่างที่ไกลกว่าย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าระยะห่างที่ใกล้กว่า เช่น ค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้ำมันละหุ่งไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ย่อมเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าการขนส่งน้ำมันละหุ่งไปยังประเทศญี่ปุ่น แต่บางครั้งการเสียค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการขนส่งสูงกว่าก็อาจจะยังได้เปรียบ เมื่อตลาดต่างประเทศเหล่านั้นมีสิ่งชดเชยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เช่น อัตราภาษีขาเข้าที่ต่ำกว่า ซึ่งในเวลานี้การส่งน้ำมันละหุ่งไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น จะต้องเสียภาษีขาเข้าสูงถึงประมาณร้อยละ 9 ของราคา C.I.F. ในขณะที่ประเทศในกลุ่มตลาดรวมยุโรปเก็บภาษีขาเข้าเพียงร้อยละ 6 ของราคา C.I.F. ทำให้การส่งน้ำมันละหุ่งไปยังประเทศญี่ปุ่นเสียเปรียบในเรื่องนี้มาก อย่างไรก็ตามการส่งน้ำมันละหุ่งไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นจะได้ราคาดีกว่าการส่งน้ำมันละหุ่งไปจำหน่ายยังทวีปยุโรป แม้ว่าเสียเปรียบในเรื่องอัตราภาษีขาเข้าก็ตาม

การส่งน้ำมันละหุ่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศของไทยนั้น ราคาน้ำมันละหุ่งที่จะจำหน่ายนั้น ต้องขึ้นกับราคาน้ำมันละหุ่งในตลาดโลก คือ ตลาดรอตเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการซื้อขายน้ำมันที่ชนิกต่าง ๆ ของโลก และความเคลื่อนไหวของราคาน้ำมันละหุ่งจะเป็นอย่างใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการน้ำมันละหุ่งของโลก และผลผลิตน้ำมันละหุ่งของโลกว่ามีจำหน่ายมากน้อยเท่าใด ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจ

หัว ๆ ไปด้วย ตามตารางที่ 21 ราคาน้ำมันละหุ่ง C.I.F. บราซิล เกรท 1 มี
แนวโน้มสูงขึ้นจากราคาเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2522 เมตริกตันละ 986.88 ดอลลาร์
สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 20,300 บาท ได้เพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2523 เป็นราคา
เฉลี่ยเมตริกตันละ 1,077.61 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 22,200 บาท
ซึ่งราคาเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2523 สูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2522 ประมาณร้อยละ 9 แนวโน้ม
ของราคาน้ำมันละหุ่งในแต่ละเดือนมีแนวโน้มลดลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21

ราคาน้ำมันละหุ่ง (C.I.F.) บราซิล เกรด 1 ณ ตลาดรอตเตอร์ดัม

ดอลลาร์สหรัฐฯ : เมตริกตัน

ปี เดือน	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523
มกราคม	1,025.33	651.25	497.00	832.50	966.88	813.75	1,173.77
กุมภาพันธ์	995.00	660.00	538.75	855.00	978.75	833.75	1,167.50
มีนาคม	1,005.00	600.00	540.00	888.13	979.38	835.00	1,170.00
เมษายน	935.00	615.00	532.50	1,050.00	883.50	827.50	1,172.50
พฤษภาคม	917.92	607.50	621.25	1,050.00	845.00	805.00	1,125.00
มิถุนายน	930.63	605.00	738.75	960.00	917.50	863.75	1,025.00
กรกฎาคม	805.00	607.50	874.00	895.00	835.00	1,012.50	1,022.50
สิงหาคม	735.00	610.00	860.00	958.75	838.75	1,160.00	1,052.50
กันยายน	691.25	600.00	847.50	996.67	823.50	1,172.25	970.00
ตุลาคม	673.75	560.00	788.00	1,024.00	890.62	1,179.00	961.25
พฤศจิกายน	684.00	500.63	782.50	981.88	807.00	1,160.00	992.50
ธันวาคม	656.25	492.50	818.00	945.00	782.00	1,180.00	1,098.78
เฉลี่ย	834.84	592.45	703.18	953.07	878.95	986.88	1,077.61

ที่มา : ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด